

Prof. dr. Josef. Opatrný
SIAS FF UK

Posudek diplomové práce

Eva Hladíková, *Vzestup a pád chilského ledku. Politické, ekonomické a sociální souvislosti (1830-1930)*, 123 str. rkp.

Diplomantka se podjala nelehkého úkolu sledovat ve své práci osudy svého času mimořádně důležitého ekonomického odvětví Chile, těžby a exportu ledku. Hned v úvodu je třeba říci, že by bez možnosti studovat literaturu v chilských knihovnách v českých podmínkách podobný text vůbec nemohla napsat. Dokázala však s mimořádným zdarem využít nabídnuté příležitosti a předkládá práci, která překračuje požadavky kladené na práci diplomní. Svoje schopnosti kritického a pohledu na složitou problematiku předvedla Hladíková hned v úvodu, který je znamenitou studií o historiografii chilského ledkového průmyslu. Autorka zde přitom nezůstává je u hodnocení prací zaměřených úzce na ledkovou problematiku, ale uvádí i obecnější texty k chilským hospodářským dějinám resp. historii obchodních vztahů Chile se světem, na prvním místě přirozeně Velkou Británií, jejíž pozice v chilské ekonomice určovaly až do druhé světové války do značné míry podobu hospodářství země.

Diplomantka sleduje v chronologické posloupnosti růst významu ledku pro chilskou ekonomiku a klade počátek zájmu o tuto komoditu do souvislosti s činností chřibského rodáka Tadeáše Haenka v Latinské Americe. Pojednává přitom ledek v širším kontextu vývoje chilských hospodářských, sociálních a politických dějin. Stranou její pozornosti nezůstávají ani zahraničně politické konotace. Kromě už zmiňovaného britského zájmu o region a jeho nerostné bohatství, sleduje vztahy Chile se sousedními státy především v souvislosti s vytvořením Bolivijsko-peruánské konfederace a potom samozřejmě ledkové či tichomořské války. Ve shodě se stávající historiografií, a názory se zde patrně už v budoucnu měnit nebudou, považje vítězství Chile za důležitý faktor vzstupu významu této země v regionu, na

kterážto skutečnosti nic nezměnila ani epizoda politické nestability sledované země na počátku 90. let, kdy se pokusil presidenta Balmaceda s americkou pomocí změnit výlučnou chilskou orientaci na Velkou Britanii a jeho porážka, sledovaná ovšem diplomantkou především jako Balmacedův konflikt se zákonodárnou mocí, potvrdila převahu Britanie v oblasti na další čtvrtstoletí. Teprve první světová válka pomohla Spojeným státům zvrátit situaci a proniknout do chilského ledkového průmyslu, paradoxně ovšem až v době, kdy význam ledku pro ekonomiku země klesal nejen relativně, ale i v absolutních číslech.

Třebaže se autorka v práci opírá především o sekundární literaturu, dokázala využít také dobový tisk a v kapitole Ledek v československo-chilské obchodní výměně prokázala schopnost pracovat s archivním materiálem. Analyzuje zde dokumenty archivu pražského ministerstva zahraničních věcí a doplňuje tak historii československo-chilských vztahů, již sledoval na materiálu chilské provenience Ewald Meyer. Tato kapitola zaslouží po minimálních úpravách publikaci nejen pro význam materiálu pro studium československo-chilských vztahů, ale pro širší kontext vztahů Československa s Latinskou Amerikou.

Jak jsem už konstatoval v úvodu, má práce mimořádnou úroveň a proto ji bez jakékoli výhrady doporučuji k obhajově. Navrhuji přitom klasifikovat stupněm výborně *VELKAT*
ZA PRÁCI RIGORÓZNĚ.

V Praze, dne 24. ledna 2007.

Prof. dr. Josef Opatrný

